

сформировать целостное системное мировоззрение для профессионального анализа процессов и явлений в экономике, а также служит важным элементом при выработке предпринимательских компетенций у студентов медицинских вузов.

Литература

1. Павловская, Э.Ф. Учебно-методический комплекс по дисциплине «Экономическая теория» обязательного модуля «Экономика» / Э.Ф. Павловская, Я.О. Перевалов. – Витебск : ВГМУ, 2014. – С. 1-4.
2. Перевалов, Я.О. Учебно-методический комплекс по дисциплине «Экономика государственного сектора» специализированного модуля «Экономика» / Я.О. Перевалов. – Витебск : ВГМУ, 2014 – С. 1-3.
3. Ревин, И.А. Развитие предпринимательских компетенций у студентов вузов / И.А. Ревин, Д.Л. Цыбульская // Современные проблемы науки и образования. Электронный научный журнал. – 2015. – № 1-2. [Электронный ресурс] www.science-education.ru. Дата доступа: 10.09.2019.

РАЗВІЦЦЁ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦКІХ КАМПЕТЭНЦЫЙ У СТУДЭНТАЎ ПРАЗ ВЫКЛАДАННЕ ГУМАНІТАРНЫХ ДЫСЦЫПЛІН (НА ПРЫКЛАДЗЕ МДУХ)

Пушкін І.А.

*Установа адукацыі “Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт харчавання”,
г. Магілёў, Рэспубліка Беларусь*

З атрыманнем незалежнасці ў грамадскай, асобаснай, а таксама навуковай свядомасці постсавецкіх супольнасцяў сфармаваўся новы падыход да разумення задач нацыянальнага і эканамічнага развіцця. Менавіта гэтаму павінны паспрыяць вучэбныя дысцыпліны гуманітарнага профілю, якія выкладаюцца ў Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання. Развіццю прадпрымальніцкіх кампетэнцый у студэнтаў садзейнічаюць наступныя дысцыпліны: “Эканоміка”, “Гісторыя”, “Сацыялогія кіравання”, “Гаспадарчае права”, “Этыка і псіхалогія дзелавых адносін”, “Карупцыя і яе грамадская небяспека”, “Асновы кіравання інтэлектуальнай уласнасцю”, “Гістарычная і культурная спадчына г. Магілёва”. Варта прыпыніцца на вопыце выкладання двух апошніх.

Дысцыпліны “Асновы кіравання інтэлектуальнай уласнасцю” і “Гістарычная і культурная спадчына г. Магілёва” цалкам забяспечаны вучэбна-метадычнымі дапаможнікамі (выдадзены курсы лекцый, рэкамендацыі да планаў практычных заняткаў і г.д.), распрацаваны і ўкаранёны ў навучальны працэс курсы лекцый у фармаце прэзентацыі і Электронныя вучэбна-метадычныя комплексы (рэгістрацыйныя пасведчання Дзяржаўнага рэгістра інфармацыйных рэсурсаў № 7111712180 і № 7111712176 ад 26.06.2017г.).

На працягу вывучэння дысцыплін прадугледжваюцца лекцыйныя, практычныя заняткі, правядзенне экскурсій на прадпрыемствы, па Магілёву і музеям горада, напісанне рэфератаў (вучэбна-даследчых прац), прамежнае тэсціраванне, напрыканцы залік у вуснай альбо пісьмовай форме. На

практычных занятках студэнты ствараюць бізнес-планы, інавацыйныя прапановы для прадпрыемстваў харчовай прамысловасці. Так, на занятках па “Асновам кіравання інтэлектуальнай уласнасцю” студэнты вучацца распрацоўваць вынаходствы, карысныя мадэлі, прамысловыя ўзоры, таварныя знакі, фірменныя найменні, геаграфічныя ўказанні, заключаць аўтарскія, выдавецкія і ліцэнзійныя дагаворы ў сувязі з выбранай імі спецыялізацыяй.

Больш спыняюся на “Гістарычнай і культурнай спадчыне г. Магілёва”. Упершыню вучэбная праграма для гэтай дысцыпліны па выбару была мною распрацавана ва УА МДУХ у 2003 г. Яна была створана ў адпаведнасці з нарматыўнымі і метадычнымі дакументамі, на аснове агульнаадукацыйнага стандарту сацыяльна-гуманітарных дысцыплін для вышэйшай школы. У ёй былі ўлічаны ўсе патрабаванні адукацыйнага стандарту па цыкле сацыяльна-гуманітарных дысцыплін.

Новая вучэбная праграма прызначана для рэалізацыі на першай ступені вышэйшай адукацыі ў рамках цыклу сацыяльна-гуманітарных дысцыплін і мае адну з мэтаў – атрымаць навыкі выкарыстання гістарычнай і культурнай спадчыны г. Магілёва і магілёўцаў у сучаснай эканамічнай і гаспадарчай дзейнасці. Адметнымі асаблівасцямі гэтай праграмы, у параўнанні з папярэдняй вучэбнай праграмай, з’яўляюцца: абноўлены змест, акцэнтацыя на кампетэнтасным падыходзе ў навучанні, значнае ўзмацненне ролі і долі самастойнай працы студэнта, выкарыстанне сучасных інавацыйных педагогічных тэхналогій. У рамках сумеснага супрацоўніцтва выкладчыка і студэнта праграма выступае своеасаблівым “навігатарам” здабыванні ведаў, інфармацыі і набыцця практыка-арыентаваных, жыццядзейных уменняў.

Прадметам вывучэння дысцыпліны “Гістарычная і культурная спадчына г. Магілёва” з’яўляюцца заканамернасці і рэгіянальныя асаблівасці працэсаў палітычнага, сацыяльна-эканамічнага, канфесійнага, культурнага і духоўнага развіцця гарадскога насельніцтва Магілёва і краю ў кантэксце агульнабеларускіх і еўрапейскіх гістарычных працэсаў. У выніку ў студэнтаў фарміруюцца сацыяльна-прафесійныя кампетэнцыі, пашыраюцца веды і практычныя навыкі, неабходныя і дастатковыя для вырашэння і выканання грамадскіх, сацыяльна-прафесійных і асабовых задач і функцый выпускнікоў тэхнічных ВНУ.

У выніку вывучэння гістарычнай і культурнай спадчыны г. Магілёва студэнты пазнаюць гістарычныя звесткі пра асноўныя, найбольш важныя падзеі, аб з’явах, датах, імёнах, заканамернасцях з гісторыі і культуры г. Магілёва. Знаёмяцца з дзейнасцю знакамітых асоб, звязаных з гісторыяй і культурай горада на працягу стагоддзяў. Даведваюцца пра асноўныя помнікі гісторыі, матэрыяльнай і духоўнай культуры. Вучацца характарызаваць палітычную, сацыяльна-эканамічную гісторыю Магілёва, а таксама культуру, паводзіны, свядомасць, менталітэт жыхароў горада розных нацыянальнасцяў і веравызнанняў у кантэксце іх інтарэсаў, плюралізму поглядаў і аб’яднаўчага мясцовага патрыятызму. Студэнты набываюць навыкі вызначэння ўзаемасувязі агульнагістарычных працэсаў і з’яў з асобнымі падзеямі гарадскога жыцця,

агульнагарадской талерантнасці, выкарыстання гістарычнай і культурнай спадчыны ў сваёй практычнай гаспадарчай дзейнасці.

З вялікай колькасці падзей і асобаў, мною выбраны найбольш цікавыя, якія можна выкарыстаць сучаснікамі ў сваёй практычнай дзейнасці. На практычных занятках, падчас складання студэнтамі бізнес-планаў, спадчына Магілёва і магілёўцаў знаходзіць сваё прымяненне ў сферы вытворчасці і рэалізацыі прадуктаў харчавання, турызме, рэкламе, стварэнні архітэктурных і геаграфічна-ландшафтных асяродкаў, у назвах харчовых брэндаў, прадпрыемстваў, фірм, крам, кавярняў, рэстаранаў, тавараў, блюд і г.д. Студэнты, працуючы над стварэннем прадукта харчавання, прадпрыемства па яго вытворчасці або рэалізацыі, аб'екта грамадскага харчавання, распрацоўваюць: назву, выгляд, таварны знак, брэнд, афармленне (упакоўка, вітрына, стэнд і г.д.), каляровую гаму, рэкламу. Абавязкова абгрунтоўваюцца інавацыйнасць праекта, выдаткі і прыбыткі, пралічваецца – сфера выкарыстоўвання і рэалізацыі, катэгорыя спажыўцоў, шляхі пасоўвання на рынак, звязаныя з аб'ектам бізнэс-плана тавары, магчымасць узнікнення новых відаў ці шляхі пашырэння справы. Усё гэта накіравана на эфектыўнасць працы, таму прысутнічае эканамічнае, гістарычнае і патрыятычна-выхаваўчае абгрунтаванне, сувязь з прадметам дысцыпліны і спецыялізацыяй студэнтаў.

Такім чынам, выкладанне ведаў аб аб'ектах інтэлектуальнай уласнасці і іх выкарыстанні ў сучаснай гаспадарчай дзейнасці, гістарычнай і культурнай спадчыны актуалізуе ў студэнцкай моладзі павагу да гістарычнага мінулага свайго народа, гонар за яго дасягненні, актывізуе дзейнасць па стварэнню новага і прагрэсіўнага, садзейнічае фарміраванню прадпрымальніцкіх кампетэнцый.

АВТОНОМИЗАЦИЯ ВУЗОВ В УКРАИНЕ КАК ДРАЙВЕР ПЕРЕХОДА К ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ МОДЕЛИ МЕДИЦИНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Садовниченко Ю.А.¹, Мясоедов В.В.¹, Пастухова Н.Л.^{1,2}

¹*Харьковский национальный медицинский университет, г. Харьков, Украина*

²*ГУ «Институт пищевой биотехнологии и геномики НАН Украины»,
г. Киев, Украина*

Четвертая промышленная революция характеризуется не только цифровизацией и технологическими прорывами в производстве, но и всеохватностью, затрагивающей труд, образование, досуг и быт (Шваб К., 2016). Внедрение технологий электронного обучения, глобализация конкуренции университетов за лучших преподавателей и студентов, трансформация рынка труда, демографический кризис в большинстве развитых стран и другие тренды могут привести к закрытию в ближайшие 15-20 лет до половины университетов (Клячко В.Л., Мау Т.А., 2015). Эти тенденции должны в меньшей мере касаться медицинских университетов в связи с